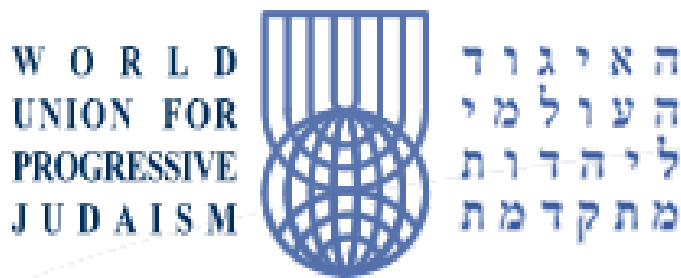

5773

Torah from Around the World

Sjabbat 27 oktober 2012 / 11 chesjwan 5773
Sidra Lech-lecha, Beresjiet [Genesis] 12:1-17:27
Tanach blz. 22-30
Haftara (Jaar C): Jehosjoea 5:1-15
Tanach blz. 437-439

*Commentaar door rabbijn Joan Glazer Farber
Adult Learning Specialist, [Union for Reform Judaism](#)*

*Vertaling: Tamara Benima
[Het Engelse origineel](#)*

"En de reis gaat verder..."

De voorbereiding voor willekeurig welke reis kan ontmoedigend zijn. Bij elke stap zijn er veel vragen: Met wie ga ik reizen? Wat is het doel van deze trip? Hoeveel geld heb ik nodig voor mijn tocht? Wat voor weer zal het zijn? Moet ik een laptop meenemen of juist proberen te ontsnappen aan de technologie? Het antwoord op iedere vraag leidt tot volgende vragen, en tot handelingen. We kunnen pas aan de reis beginnen als we de vragen hebben beantwoord en alles wat we moeten doen hebben gedaan.

Voor Awram en Sarai lijkt hun reis te beginnen bij deze parasja, waarin een aantal instructies worden gegeven aan Awram. Maar eigenlijk moeten we een stap terug doen om het allereerste begin van hun reis te vinden.

"Terach verliet Oer, de stad van de Kasdiemers, en nam zijn zoon Awram met zich mee, evenals zijn kleinzoon Lot, de zoon van Haran, en zijn schoondochter Sarai, Awrams vrouw. Samen gingen zij op weg naar Kenaän. Maar toen zij in Charan waren aangekomen, bleven ze daar wonen. Terach leefde tweehonderdvijf jaar. Hij stierf in Charan." (Beresjiet 11:31-32).

De reis begint dus niet met God die Awram roept, maar met Terach die met zijn familie van Oer van de Chaldeëen naar Charan trekt. Er wordt ons niet verteld waarom Terach besloot te vertrekken, noch waarom alleen Awram, Lot en Sarai met hem mee reisden. Er wordt ons verteld waar zij naar op weg waren: Kenaän, maar Terach komt nooit op zijn bestemming aan. Dus waarom vertrok Terach uit Oer? We krijgen een hint in een midrasj:

"Rabbi Chiyya zei dat Terach een maker van afgoden was. Op een keer ging hij ergens heen en liet Awraham achter om [de afgoden] voor hem te verkopen. Er kwam iemand en deze vroeg of hij er een mocht kopen. [Awraham] vroeg hem: 'Hoe oud bent u?' De man zei hem: 'Vijftig of zestig [jaar]'. [Awraham] zei: 'Oh wee voor de man die zestig jaar oud is en [een afgod] moet aanbidden van slechts een dag oud.' [De man] was in verlegenheid gebracht, en hij ging [weg]."

(Beresjiet Rabbah 38:13)

In een andere midrasj krijgt Awram opnieuw de verantwoordelijkheid voor de winkel in afgoden en organiseert een strijd tussen de verschillende afgoden, waarbij alle worden vernietigd, op de grootste afgod na. Als Terach terugkomt en de schade overziet, legt Awram uit dat de grootste afgod alle andere afgoden heeft vernietigd. Terach wordt gedwongen te erkennen dat de afgoden niet leven en dat zij niet in staat zouden zijn geweest te doen wat Awram heeft beschreven.

De daden van Awram in Oer en in de afgodenwinkel van zijn vader waren schadelijk voor het professionele leven van Terach en ondermijnde zijn spirituele overtuigingen. Als we de midrasjiem inzetten om de ontwikkeling van Terachs reis te begrijpen, beginnen we te zien dat Awram een katalysator was die verandering op gang bracht, en dat het noodzakelijk was om Oer te verlaten. Awram stelde vragen over de geloofsopvattingen van zijn vader en over het beroep dat deze had gekozen: Hoe kun je geloven dat je kunt worden geholpen door afgoden die zijn gemaakt van hout en steen? Terach werd onder druk gezet om over zijn geloofsopvattingen na te denken en om een nieuwe weg te zoeken.

Wellicht onderneemt Terach de reis naar Kenaän als reactie op de daden van Awram. De reis stelt Awram in staat om zich los te maken van de cultuur van afgodenaanbidding in Oer en wellicht is het uiteindelijk ook de voorbereiding voor het zich losmaken van zijn vader. Vandaar dat Awram, Sarai en Lot de reis die werd begonnen door Terach voortzetten.

ויאמר יי אל אברם לך-לך מארצך וממולדך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך

"De Eeuwige zei tegen Awram: 'Ga uit je land, uit je geboorteplaats, uit je vaders huis, naar het land dat Ik je zal tonen.'" (Beresjiet 12:1)

Het lijkt een nogal wild idee dat voor het eerste contact tussen God en Awram het noodzakelijk is dat Awram met blind vertrouwen een sprong in het diepe maakt, opdat de reis kan beginnen met een onbekende godheid naar een onbekende plek. In feite geeft de Tora qua achtergrondinformatie over Awram niet meer dan zijn geboorteplaats en de reis met zijn vader.

Indien God Awram heeft uitgekozen op basis van zijn daden, zoals die zijn beschreven in de verschillende midrasjiem, dan begrijpen we dat Awram bereid is een reis te ondernemen die hem losmaakt van de afgodenaanbidders en waardoor hij op onderzoek gaat naar zijn eigen inzicht van het Goddelijke. De instructies van God zijn heel duidelijk: Awram moet zijn vader achterlaten, zowel fysiek als emotioneel. Zoals Nechama Leibowitz schreef over Beresjiet 12:1:

"De eerste openbaring van de grondlegger van het joodse volk wordt gekarakteriseerd door een extreem particularisme: er wordt een barrière opgetrokken tussen Awraham en de rest van de wereld, waardoor hij uit zijn sociale omgeving, zijn familie en zijn land wordt gehaald."

(Nechama Leibowitz, *New Studies in Bereishit*,
HaOmaniem Press, blz. 112).

Door zich los te maken en de reis voort te zetten, geeft Awram een voorbeeld voor iedereen om te volgen: om te volgroeien en verantwoordelijke volwassenen te worden, moeten sommigen van ons zich losmaken van hun families en van de besloten gemeenschappen van onze jeugdjaren. Anderen moeten zich losmaken van hun ouders en een individu worden terwijl zij in hun nabijheid blijven. Awram wordt door God geleid en wordt gezegend met de kennis dat Terach de noodzaak van reizen begreep.

Mogen we, net als Awram, in staat zijn de reizen die begonnen werd door onze voorouders te continueren en mogen we zijn gezegend met de wetenschap dat het Goddelijke aanwezig is in ons leven.